

Krizový plán při řešení sociálně patologických jevů (s výjimkou šikany)

Užívání návykových látek

Je-li žák přistižen při **konzumaci** návykové látky v prostorách školy v době školního vyučování, nebo na akcích školou pořádaných, je nutno :

1. Zabránit mu v další konzumaci a látku mu odebrat za přítomnosti dalšího člena ped.sboru, uložit ji do obálky ,přelepit a opatřit razítkem školy. Na obálku je třeba napsat , datum, čas a místo zajištění dané látky a kdo látku zajistil. Takto označená obálka se uschová ve školním trezoru nebo na jiném bezpečném místě.
2. Je- li žák schopen a nehrozí akutní nebezpečí, je nutno s ním sepsat ihned zápis, vyrozumět VP, vedení školy, zákonného zástupce (eventuelně policii – podle povahy návykové látky)
3. V případě podezření na ohrožení zdraví žáka omamnou látkou se postupuje tak, jako kdyby žák přišel nemocný – ihned je vyzván zákonný zástupce aby si dítě vyzvedl, protože není způsobilý k pobytu ve škole. Do té doby je třeba zajistit nezbytnou pomoc nebo dozor. Jestliže si rodič pro dítě nepřijde, je v kompetenci školy přivolat lékařskou službu (rodič musí být o postupu školy předem informován). Je-li zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, je látka, která je uložena výše uvedeným způsobem, předána přivolanému lékaři. Není-li zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola u nezletilých orgán sociálně právní ochrany v místě bydliště žáka.
4. Z konzumace návykové látky ve škole (na školní akci), **je třeba vyvodit sankce** stanovené ve vnitřním řádu školy. Je však třeba rozlišovat uživatele a distributora těchto látek. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor ostatním – distribuce je považována také za nebezpečné a protiprávní jednání.
5. V případě podezření na intoxikaci žáka, **může** pedagog. pracovník na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého studenta provést orientační test na přítomnost návykové látky.
6. **Nález návykové látky ve škole:** a) nezkoumat složení nalezené látky
b) nález ihned nahlásit vedení školy
c) za přítomnosti dalšího svědka postupovat podle bodu 1
d) o nález je třeba uvědomit policii
7. V případě, že je zadržena pedagogickým pracovníkem u některého z žáků látka, kterou považuje za omamnou nebo psychotropní, nepodrobuje ji žádnému testu, ani ji neochutnává. Ihned informuje vedení školy. Za účasti ředitele (nebo jeho zástupce) a VP sepíše záznam, který obsahuje výpověď žáka u něhož byla látka nalezena, datum místo, čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše všichni zúčastnění. Jestliže žák zápis odmítne podepsat, je toto uvedeno do zápisu. O nález je informována policie.
8. Je-li látka nalezena u žáka, který se s ní intoxikoval, je tato již výše uvedeným způsobem předána přivolanému lékaři. **Další postup zajistí policie.**
9. V případě, kdy má pracovník školy **podezření**, že některý z žáků má nějakou návyk. látku u sebe, postupuje se takto: - jedná se o trestný čin nebo přestupek, řeší to Policie ČR
- **je třeba ihned vyrozumět policii a konzultovat další postup**
10. **Distribuce** návykových látek je považována za protiprávní jednání, je zakázaná a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které by žák distribuoval, není rozhodující. Má-li

pedagogický pracovník podezření, že ve škole došlo k distribuci návykových látek, musí vždy vyrozumět příslušné oddělení Policie ČR. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let, nebo bylo proti takové osobě namířeno, vyrozumí škola také orgán sociálně právní ochrany obce.

11. Množství návyků. Látky, které u sebe žák má je rozhodující pro to, aby jeho jednání bylo hodnoceno jako přestupek nebo trestný čin. Toto množství však nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je dán školním řádem.

Alkohol

Školním řádem je zakázáno užívání alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných. Zároveň je stanoven zákaz vstupu do školy pod jeho vlivem. Školní řád by měl stanovit sankce za porušování tohoto zákazu. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být kvalifikováno jako trestný čin, nebo přestupek proti zákonu. Ve škole se můžeme setkat s těmito situacemi:

Nález alkoholu ve škole

Doporučený postup je tento:

1. je třeba ihned uvědomit vedení školy (ředitele nebo jeho zástupce a VP)
2. nalezenou tekutinu nezkoumáme ani neochutnáváme
3. je třeba sepsat stručný záznam o události (kdo, kde, kdy tekutinu našel a co s ní bylo provedeno)
4. nalezená tekutina je zlikvidována

Pracovník školy zadrží u některého žáka alkohol

V tom případě:

1. Ihned uvědomí vedení školy
2. Nezkoumá obsah a složení tekutiny
3. O nález sepsá záznam s vyjádřením žáka, u něhož byl alkohol nalezen (datum, místo, čas a jméno žáka). Zápis podepíše nálezce i žák. Odmítá-li žák podepsat, uvede se to do zápisu. Zápisu i pohovoru je přítomen ředitel školy (nebo jeho zástupce) a VP
4. Je vyrozuměn zákonný zástupce žáka a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, je třeba informovat i orgán sociálně-právní ochrany obce
5. Zajištěný alkohol je předán zákonnému zástupci žáka. Jestliže zástupce odmítne alkohol převzít, nalezená tekutina je zlikvidována.
6. V případě, že je alkohol nalezen u žáka, který jej požíval a je ohrožen na zdraví a životě, je přivolána lékařská služba první pomoci a zajištěná tekutina je předána lékaři pro případ, že obsahuje ještě jiné příměsi.

Konzumace alkoholu ve škole a na školních akcích (výlety, kurzy)

Je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, v době vyučování nebo na akci pořádané školou je třeba:

1. Alkohol odebrat a zabránit mu tak v jeho další konzumaci

2. Posoudit žákův aktuální stav a zjistit, zda mu nehrozí akutní nebezpečí (je-li žák natolik opilý, že je ohrožen na zdraví – přivolat lékařskou pohotovost)
3. Nehrozí-li akutní nebezpečí, pedagog ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy
4. Není-li žák způsobilý pokračovat ve výuce nebo absolvovat další program akce pořádané školou, vyzve škola zákonného zástupce aby si jej vyzvedl, protože není způsobilý k pobytu ve škole (na dané akci). V případě opakování situace u téhož žáka má škola (třídní učitel nebo VP po dohodě s vedením školy) ohlašovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany obce (§ 10, odst. 4 zákona č. 359/199 Sb. o sociálně právní ochraně dětí). Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
5. Zákonný zástupce je školou informován o tom, že žák konzumoval alkohol i tehdy, když žák je schopen dále absolvovat výuku nebo být přítomen na školní akci.
6. Podobný postup platí i v případě, že žák již přišel do školy (na akci pořádanou školou) pod vlivem alkoholu, nebo když nelze prokázat, že žák požil alkohol ve škole
7. Pedagogický pracovník **může** provést orientační zkoušku na alkohol (§ 16 zákon č. 379/2005 + jeho novela 2009) **ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo studenta staršího 18 let**
8. Zákon osobám mladším 18 let požívání alkoholu nezakazuje (zákon č. 37/1989 Sb. O ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi), ale zároveň zakazuje prodej alkoholu osobám mladším 18 let. Z toho vyplývá, že jestliže tato osoba konzumuje alkohol, někdo jiný zákon porušil (tím, že jej nezletilci prodal) a měl by nést odpovědnost. Pití alkoholu osobou mladší 18 let je posuzováno jako vedení života nemravného (zákon č. 359/199 Sb., § 6) a tím pádem se na tyto osoby vztahuje sociálně-právní ochrana.

Z konzumace alkoholu ve škole (na školní akci) je třeba vždy vyvodit postih, který má být stanoven školním řádem!

Užívání tabákových výrobků

Kouření je zakázáno (§ 8 zákona č. 379/2005 Sb.) ve všech vnitřních i vnějších prostorách škol a školských zařízení, z čehož vyplývá, že školním řádem je kouření v těchto prostorách zakázáno také na akcích pořádaných školou (kurzy, výlety apod.)

V případě, že je žák přistižen pedagogem nebo jiným pracovníkem školy při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy v době školního vyučování nebo v rámci akcí, pořádaných školou (výlet, exkurze, kurz), je třeba:

1. Tabákový výrobek mu odebrat, aby nemohl v konzumaci pokračovat
2. Zajistit vyjádření žáka a ihned informovat vedení školy
3. U nezletilých žáků informovat zákonného zástupce
4. **Vyvodit sankce za porušení školního řádu**

Vandalismus

Podle školního řádu je každý odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně, nebo z nedbalosti.

Při vzniku škody je třeba:

1. O celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka
2. Je-li viník znám, může škola na něm, nebo na jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody
3. Nedojde-li mezi zákonnými zástupci (zletilým viníkem) a školou k dohodě o náhradě škody, může škola toto vymáhat soudní cestou
4. Není-li škola (při úmyslném poškození nebo zničení věci) domoci se náhrady škody, nebo jestliže o to požádá poškozený, hlásí se událost Policii ČR

Agresivita, násilí, zbraně ve škole

Začne-li se žák chovat k učiteli (spolužákovi, pracovníkovi školy) agresivně, je třeba:

1. Hned se s ním přestat dohadovat, ztišit a zklidnit hlas, mluvit spisovně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně („Nechme to dneska být...“, „Asi jsme se vzájemně nepochopili...“, „Dobře, máme toho asi dneska všichni dost...“ apod.)
2. Není důležité, kdo je v právu, je třeba docílit toho, aby se žák uklidnil
3. Je-li žák chronicky drzý pomáhají např. dlouhé vážné pohledy, věty typu: „Už tě to zase bere?“ apod. Někdy pomáhá převést situaci do humorné polohy.
4. Je-li to před třídou, je dobré udržet ostatní žáky na své straně. Je-li třída na vážkách, je třeba mezi ně vrazit klín! Nesmí být ve svém odporu jednotní. Je-li čím, zastrašuji, nebo dojmám – apeluji na čest, slušnost, spravedlnost. Je jednodušší, když agresora umravní sama třída. Odejdemo-li z rozbouřené třídy, berou to žáci jako zbabělost a tu neodpouštějí.
5. **Jde-li o rvačku** mezi spolužáky, je dobré zasahovat až ve chvíli, kdy se účastníci poněkud unaví, jinak může přijít k úhoně i vyučující. Během následného vyšetřování zjišťujte pouze fakta a proveďte zápis. Tento zápis provádí vyučující, který byl svědkem rvačky. Provedení zápisu se účastní také třídní učitel nebo výchovný poradce. Prvořadé je však soustředit se na případná zranění a ošetřit je
6. **Nošení zbraní** do školy je zakázáno a tento zákaz by měl být zakotven také ve školním řádu. Všechny viditelné **zbraně** je třeba **ihned zabavit**, jejich zabavení **nahlásit na vedení školy** (zde bezpečně uložit) a sepsat o situaci zápis. Zabavené zbraně se vracejí pouze zákonným zástupcům na základě zápisů, záznamů a hlášení (třeba i na policii – záleží na povaze zbraně).

7. **Vytáhne-li útočník zbraň ve třídě**, je důležitá podpora zbytku třídy. Není sice jasné zda je zbraň nabitá, nebo není, ale přesto alespoň jeden žák musí doběhnout pro pomoc někoho dospělého. Vyučující zatím vyjednává a uklidňuje situaci.
8. **Dojde-li ke zranění za použití zbraně**, okamžitě je třeba to řešit. Do řešení zapojíme zákonné zástupce obou žáků a v případě nutnosti také policii.
9. **Vždy je třeba vyvodit z takového chování důsledky a kázeňský postih!**

Poruchy příjmu potravy

Znakem této poruchy bývá vyhýbání se jídlu, vynechávání svačin a obědů, jedení jen některých druhů potravin, u bulimiček je charakteristická hltavá konzumace potravy. Časté je i nadměrné žvýkání žvýkaček. Žák viditelně ztrácí na váze, někdy nosí příliš volný nebo naopak příliš přiléhavý oděv. V krajních případech je možné pozorovat i izolaci od ostatních spolužáků (přílišnou uzavřenost). V případě, že máme podezření na tento typ problému, je třeba:

1. Neupozorňovat na vzhled žáka před ostatními (uvědomit třídního učitele a VP)
2. Opatrně pohovořit s žákem o samotě, je možné že se svěří se svými problémy a vysvětlí, proč hubne nebo zvrací (je třeba aby s ním hovořil někdo, komu důvěřuje)
3. Jestliže nechce, nebudeme s ním na toto téma hovořit, jestliže bude souhlasit, budeme dále hovořit s rodiči nebo psychologem.
4. Nabídneme mu kontakt na PPP nebo další možný hovor s námi
5. Pokud žák odmítá s námi komunikovat, obracíme se na zákonné zástupce (i v případě, že je žák plnoletý). Ideální je pozvat rodiče do školy a domluvit s nimi návštěvu PPP, psychologa nebo psychoterapeuta (třídní učitel nebo VP ve spolupráci s ním)
6. Není-li kontakt s rodinou žáka možný, je třeba vyrozumět PPP a domluvit další postup (zajistí třídní učitel ve spolupráci s VP)

Ve Frýdku – Místku dne: 3.1.2011

Zpracovala: Mgr. Milena Šrubařová